

4. Методичні рекомендації «Розробка сайту засобами сервісу Google Site» <https://naurok.com.ua/metodichni-rekomendaci-rozrobka-saytu-zasobami-servisu-google-site-251350.html>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-259-3-30>

**PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF TEACHING CHILDREN
WITH HEARING IMPAIRMENTS IN THE CONDITIONS
OF NARRATIVE UNDERSTANDING OF THE METHODOLOGY**

**ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ НАУЧИННЯ ДІТЕЙ
З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ В НАРАТИВНОМУ ПІДХОДІ
ДО МЕТОДИКИ**

Kruhlyk O. P.

*Ph.D. in Pedagogic Sciences, Docent
Associate professor of the Department
of Deaf Education and Psychology of
deaf named after M. Yarmachenko
Faculty of Special
and Inclusive Education
National Pedagogical Dragomanov
University
Kyiv, Ukraine*

Круглик О. П.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри сурдопедагогіки
та сурдопсихології імені
М. Д. Ярмаченка
факультет спеціальної
та інклюзивної освіти
Національний педагогічний
університет імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна*

Сьогодні в Україні відбувається становлення нової національної ідентичності. Феномен національної ідентичності українців пов'язаний з процесом не просто відновлення української літературної спадщини в умовах критичного військового стану, але й усвідомленням і розумінням історії свого народу. В процесі кропіткого і цілісного становлення нації-держави дуже важливою є інституалізація ролей, сподівань, цінностей і створення інфраструктури для соціальної комунікації та міжособистісної взаємодії. Система освіти впливає і сприяє формуванню і втіленню в життя соціокультурних поглядів дітей на своє майбутнє, на самореалізацію в своїй життєдіяльності. По суті, проблема мови стала найважливішою для самоідентифікації українців.

Пріоритетність сурдопедагогічних досліджень завжди полягала в розкритті нових функціональних можливостей системи щодо формування мови у дітей з порушеннями слуху, орієнтованих на удосконалення механізмів сприймання мовлення, активізацію потенційних можливостей інтелектуального та сенсорного розвитку дитини.

Нейробіологічні, нейрофізіологічні дослідження безпосередньо впливають на розвиток сучасних технологій навчання, зокрема і на успіх активації сприймання і розуміння усного мовлення у дітей з порушеннями слуху. Здатність цієї категорії дітей сприймати мовлення, здійснювати його аналіз-синтез, розуміти смисл прочитаного створює платформу для мікро- і макро- спілкування, освоєння літературних і навчальних текстів. Дозволяє людям з порушеннями слуху стати повноцінним членом суспільства, через оволодіння мовою нації усвідомити приналежність до народу.

Неможна погодитися з твердженням, що українцям немає що продемонструвати світу, окрім фольклору. Ми володіємо унікальним духовно-культурним потенціалом, маємо традиційні духовно-культурні «ресурси» для формування модерного українського соціокультурного організму, котрий буде цікавим для світової спільноти [1].

Українська культура, українська наука, має орієнтуватися як на класичне минуле, аби підняти з глибини сурдопедагогічних традицій унікальний методологічний і методичний капітал, так і на майбутнє – з тим, щоб мобільно й гідно інтегруватись у глобальну європейську культуру, поширюючи дієві інноваційні технології, які ґрунтуються на розкритті сенсорних процесів як результату навчання сприймання, розуміння і відтворення змісту мовлення, забезпеченого інтелектуальними діями дитини [2].

Соціокультурність, як феномен сьогодення, безпосередньо пов'язан з інтелектуально-комунікативними навичками дитини особливо в умовах інклюзивного середовища. Протириччя, які виникають в гуманістичному підході інклюзивного навчання, потребують з одного боку, формування особистості, яка здатна гнучко реагувати на зміни середовища, у яке вона потрапляє та має змогу спостерігати за навчальною поведінкою дітей з типовим розвитком, моделями їхніх відповідей, а з іншого боку, спеціальних адекватних методик навчання, які спроможні забезпечити такій дитині органічну безболісну соціалізацію, оволодіння знаннями, уміннями і навичками, згідно її актуальних і перспективних можливостей.

Вбачаємо за необхідне зупинитися на емерджентності системи розвитку мовлення: оволодіння уміннями та навичками сприймання,

відтворення та запам'ятовування складоритмічних особливостей мовлення, особливої зорової, тактильно-вібраційної «музики» мовлення, доступних для сприймання дитиною з порушеннями слуху. У процесі досліджень та успішної практичної реалізації методики формування складоритмічних особливостей усного мовлення у дітей було встановлено, що відчуття ритму мовлення є основою розвитку їхньої вербальної пам'яті, засвоєння розмовного діалогічного мовлення. Оволодіння складоритмом дитиною з порушеннями слуху є не лише стартом розвитку її вербальної пам'яті, а й можливістю включення інтелектуальних здібностей до аналізу мовленевих стимулів, їхнього розпізнавання та ідентифікації [3].

Запропонований нами метод навчіння інтелектуально-перцептивним діям передбачає активізацію, сприймання, аналіз, розуміння усного діалогічного мовлення як комплексну полісенсорну та інтелектуальну функцію, де слухання є лише її складовою (поряд із зоровим та тактильно-вібраційним сприйманням).

Науковий досвід нашої психолого-педагогічної роботи компенсаторно-корекційного спрямування з дітьми з порушеннями слуху та наші дослідження експериментального характеру доводять, що описаний нами метод навчіння інтелектуально-перцептивним діям дітей з особливими освітніми потребами одночасно розвиває у дитини інтелектуально-комунікативні здібності, забезпечує можливість успішної ідентифікації через міжособистісну взаємодію в суспільстві з людьми, культура яких завжди пов'язана із національною мовою і носить діалогічний характер.

Отже, нами були зроблені такі висновки, що мовленнєвий потенціал дитини з порушеннями слуху, особливо регулярний збіг фонології та семантики у морфологічно складних словах, впливає на вербальну робочу пам'ять для неслів. При слабкій фонологічній підтримці семантична підтримка впливає на запам'ятовування більшою мірою, ніж за сильної фонологічної підтримки. Наші дослідження також продемонстрували, що діти з більшою ймовірністю згадуватимуть списки слів, схожі на речення, у порядку, що узгоджується із синтаксичними знаннями. Оволодіння фразою, її синтаксисом є ключем до сприймання та розуміння смислу про-читаного. У цьому процесі важлива роль відводиться оптимальному слухопротезуванню, підготовці артикуляційного апарата дитини, активації мовлення, розвитку слухового сприймання мовленням, умінням сприймати, розуміти і відтворювати інформацію різного рівня значення.

Освіта є потужною соціальною інституцією, яка може й повинна формувати духовно-інтелектуальний, вільно-ціннісний потенціал нації-держави як запоруку її прогресивно-технологічного та соціально-економічного розвитку. Саме з освітою пов'язуються сучасні завдання консолідації суспільства, збереження єдиного соціокультурного простору України, формування ціннісної системи – відкритої, варіативної, духовно і культурно насиченої, толерантної, яка забезпечить становлення дійсної громадянськості й патріотизму, національної ідентичності.

Література:

1. Козловець М.А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: Монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2009. 558 с.
2. Луцько, К., Круглик, О. Інтелектуально-комунікативний розвиток дитини з особливими освітніми потребами в технологіях навчання. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2021. № 5(41). С. 18–26.
3. Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями слуху (глухі, зі зниженим слухом, з кохлеарними імплантами) / К. Луцько, О. Круглик та ін. Київ, 2019. 405с. URL: https://drive.google.com/file/d/1INC__3SwfHCH3H9AzsOAR4dOw9eSiOsp/view.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-259-3-31>

DEVELOPMENT OF PERSONALITY OF STUDENTS BY FACILITIES OF THE UKRAINIAN BATTLE CULTURE

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ БОЙОВОЇ КУЛЬТУРИ

Lytvynenko A. M.

*PhD (Physical Education and Sport),
Associate Professor, Associate
Professor Kharkiv National University
of Radio Electronics
Kharkiv, Ukraine*

Литвиненко А. М.

*кандидат наук з фізичного виховання
та спорту, доцент, доцент кафедри
фізичного виховання та спорту
Харківський національний
університет радіоелектроніки
м. Харків, Україна*